

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **JUDr. M. Š.**, proti žalované: **Generální inspekce bezpečnostních sborů,** se sídlem Skokanská 2311/3, Praha 6, proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 2. 2016, č. j. GI-IF-30-10/2015, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2017, č. j. 8 A 69/2016 - 142,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým bylo podle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zrušeno shora označené rozhodnutí stěžovatelky a věc jí byla vrácena k dalšímu řízení. Výrokem II. jí byla uložena povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 8 903,75 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci rozsudku.

[2] Rozhodnutím stěžovatelky bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí 1. odboru kanceláře ředitele stěžovatelky ze dne 30. 12. 2015, č. j. GI-IF-30-4/2015, o částečném odmítnutí jeho žádosti ze dne 16. 12. 2015 o poskytnutí informací podle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „informační zákon“).

[3] Odmítnutí se týkalo poskytnutí informací *„které úřední osoby služebně činné v Generální inspekci bezpečnostních sborů (s uvedením jejich služební hodnosti, jména, příjmení, služebního místa a útvaru GIBS, u něhož působí) se podílely na nedostatečně účinném*

vyšetřování ve věci rozhodované nálezem Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 860/15 ze dne 27. 10. 2015“ a: *„jaký služební příjem byl těmto úředním osobám vyplacen v letech 2014 a 2015, s uvedením všech složek podle § 113 zákona č. 361/2003 Sb. a s uvedením roku jejich narození a obce, ve které mají trvalý pobyt.“*

[4] Soud se neztotožnil s důvody, pro které bylo žalobci odepřeno poskytnutí informací ohledně jména, příjmení, služební hodnosti a služebního zařazení příslušného pracovníka GIBS prověřujícího případnou trestnou činnosti Policie ČR (dále jen „police“) ve věci, která byla předmětem přezkumu ze strany Ústavního soudu. Samotné jméno úřední osoby, zde příslušníka GIBS, příp. údaje o jeho hodnosti a služebním zařazení, nelze bez dalšího podřadit pod výjimku § 11 odst. 6 informačního zákona. Tato norma se vztahuje k činnosti orgánů činných v trestním řízení a bez bližších podrobností nelze konstatovat, že mezi tyto informace patří i údaj o totožnosti osob, které pro takový orgán v rámci vyšetřování trestné činnosti pracují.

[5] V konkrétním případě šetření policejního zásahu proti vyhošťovanému občanovi Kamerunu byla známá identita a totožnost osoby, která prováděla za GIBS šetření a která vydala usnesení o odložení věci, a to celé řadě osob, přinejmenším oznamovateli a jeho zástupci. To již samo o sobě zpochybňuje závěr, že by jméno právě této osoby mělo zůstat v důležitém zájmu dle § 11 odst. 6 informačního zákona utajeno. Jakkoliv protokoly o provádění úkonů trestního řízení, příp. samotné rozhodnutí o odložení věci, nejsou veřejným dokumentem, který by měl být poskytnut komukoliv, přesto se k jeho obsahu může dostat větší počet blíže nespecifikovaných osob, protože oznamovatel, resp. jeho zástupce není vázán žádnou povinností jej utajovat a informace z něj nesdělovat třetím osobám. Tato skutečnost tedy byla v rozhodnutí GIBS zohledněna nedostatečně.

[6] Nevěrohodný a další vysvětlení postrádající je i argument, že vzhledem k omezenému počtu pracovníků GIBS dochází k tomu, že určitá úřední osoba v jedné věci při prošetřování funguje v tzv. otevřeném režimu, tj. vyhotovuje rozhodnutí směřující navenek, a následně v jiné věci by měla figurovat jako orgán vykonávající operativní činnost s využitím operativně pátracích prostředků a působící v jakémsi utajení. Soud má za to, že ve chvíli, kdy je totožnost osoby a její příslušnost ke GIBS již jednou zveřejněna, lze si obtížně představit, že by v nějaké jiné věci tato osoba mohla působit pod stejným jménem v utajení a že by z tohoto důvodu bylo nutno její jméno, příjmení a služební zařazení nadále utajovat a nezveřejňovat.

[7] Minimálně v tomto rozsahu se musí stěžovatelka znovu námitkami uplatněnými v odvolání žalobce proti rozhodnutí o částečném odmítnutí informace zabývat a vypořádat, s tím, že je třeba mít na paměti princip prostupující informační zákon, tedy, že všechny výjimky týkající se neposkytnutí informace je třeba vykládat restriktivně.

[8] K odepření poskytnutí informací s odkazem na § 11 odst. 6 informačního zákona je třeba uvést, že ani pravidlo vyjádřené v tomto ustanovení není samoúčelné, a že tato výjimka může ospravedlnit znepřístupnění požadované informace jen tehdy, pokud by *„poskytnutím informace mohl být zmařen předmět a účel trestního řízení, tedy zpochybněna role státu při zjišťování trestných činů, odhalování, stíhání a odsuzování pachatelů trestných*

činů či obecně při upevňování zákonnosti," s tím, že „*ohrožení schopnosti orgánů činných v trestním řízení plnit své úkoly musí být konkrétně a srozumitelně vyjádřené a zároveň prokazatelně existující, nikoliv pouze hypotetické*," (viz rozsudek NSS ze dne 15. 2. 2017, č. j. 6 As 338/2016 - 55).

[9] Soud se však neztotožnil s argumentem žalobce zpochybňujícím odmítnutí poskytnutí informace o místě pobytu konkrétní osoby, a to pro případ kombinace neobvyklosti jména osoby a menší velikosti obce její pobytu.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření ke kasační stížnosti

[10] Stěžovatelka brojí proti rozsudku městského soudu kasační stížností dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Namítá, že městský soud po celou dobu řízení ignoroval existenci osoby zúčastněné na řízení (příslušníka GIBS), na jejíž osobní a další údaje směřovala žádost žalobce. Stěžovatelka s touto osobou po celou dobu správního řízení jednala a soud s ní měl proto po podání žaloby z úřední povinnosti jednat. Již tato vada sama o sobě postačuje ke zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci soudu k dalšímu řízení.

[11] Nesouhlasí s věcným posouzením soudu, zejména se závěrem, že samotné jméno úřední osoby, případně údaje o jeho hodnosti a služebním zařazení, nelze podřadit pod výjimku § 11 odst. 6 informačního zákona. Právě informace vztahující se k personálnímu obsazení orgánu činného v trestním řízení mají zpravidla zcela konkrétní vypovídací hodnotu o činnosti těchto orgánů (jeho akceschopnosti, síle, možné frekvenci nasazení, apod.) a mohou být způsobilé ohrozit schopnost tohoto orgánu předcházet trestné činnosti, vyhledávat nebo odhalovat trestnou činnost nebo stíhat trestné činy či zajišťovat bezpečnost České republiky. Může se např. jednat o hromadné dotazy na konkrétní personální obsazení specializovaných útvarů, např. jmenný seznam příslušníků specializovaných na problematiku odhalování drogové činnosti, jmenný seznam příslušníků zásahové jednotky, dotazy k identifikaci konkrétních příslušníků.

[12] Odkazuje na rozhodnutí NSS ze dne 3. 9. 2015, č. j. 7 As 207/2015 - 38, který k důvodnosti neposkytnutí jmenného seznamu a dalších informací vztahujících se k příslušníkům a zaměstnancům GIBS uvedl: „*Je třeba doplnit, že již v předchozím zrušujícím rozsudku Nejvyšší správní soud naznačil, že stěžovatelka s ohledem na § 11 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím uvedla v napadeném rozhodnutí široký okruh osob, o nichž nemohou být informace požadované v bodě I. žádosti zveřejněny a argumentovala tím, že všichni tito příslušníci, zaměstnanci, včetně vedoucích a náměstků, jsou často osobně angažováni v konkrétních případech, přičemž existuje užší provázanost a spolupráce příslušníků se zaměstnanci, a proto je nezbytné poskytování těchto informací omezit. Nejvyšší správní soud k takovému postupu již uvedl, že výjimky z poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím musí být vykládány restriktivně, a proto okruh osob, o nichž nebude možné sdělit informace požadované v bodu I. žádosti (jméno, příjmení, titul, funkční zařazení a pracoviště), je nutno precizně vymezit právě s ohledem na výjimky stanovené v zákoně o svobodném přístupu k informacím. Výjimku upravenou v. § 11 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím nelze vykládat tak široce, že dopadá i na zaměstnance nebo příslušníky stěžovatelky, kteří nejsou oprávněni využívat při své činnosti např. podpůrné operativně pátrací prostředky. Všechny*

tyto skutečnosti by měl městský soud zohlednit. Přitom je nezbytné, aby vycházel z konkrétních skutkových okolností. Městský soud musí v dalším řízení posoudit, zda stěžovatelka postupovala v souladu se zákonem o svobodném přístupu k informacím, pokud s ohledem na výjimku upravenou v § 11 odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím neposkytla informace požadované v bodu I. žádosti o většině svých zaměstnanců a příslušníků. Pokud shledá, že nikoliv, pak ve zrušujícím rozsudku uvede, jak má stěžovatelka konkrétně dále postupovat".

[13] Sám NSS informace obdobné informacím požadovaným v projednávané věci podřadil pod výjimkou § 11 odst. 6 zákona o informacích. Služební náplň dotčeného příslušníka spočívá ve vyhledávání, odhalování a prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin ze strany speciálního subjektu. Při této činnosti je oprávněn využívat podpůrné operativní prostředky uvedené v § 42 zákona č. 341/2011 Sb.

[14] Případné osobní údaje, které jsou obsaženy v písemnostech týkajících se úkonů v trestním řízení, jsou známy a zpřístupňovány pouze účastníkům trestního řízení. Příslušník může vykonávat činnost současně skrytě i oficiálně (úkony směřující vůči účastníkům). Skutečnost, že identita dotčeného příslušníka byla účastníkům řízení známa, nelze směšovat (a to nejen v projednávané věci) se zpřístupňováním informací podle informačního zákona. Závěr městského soudu ve své podstatě znamená povinnost stěžovatelky vždy poskytnout osobní údaje příslušníků GIBS, kteří se podíleli na písemných (i dílčích) výstupech.

[15] Informace sdělená v rámci trestního řízení není volnou informací ve smyslu informačního zákona. Zaznívání takových tezí je na úseku správního soudnictví velmi nebezpečné, neboť pokud takový nesprávný právní závěr není korigován vyšší instancí, může být nepatřičným způsobem přejímán správními orgány, či dokonce soudy.

[16] Nad rámec stěžovatelka doplňuje, že osobní údaje příslušníků nejsou uvedeny ve služebních průkazech. Příslušníci jsou identifikování fotografií a osobním evidenčním číslem. Na jiné údaje nemá veřejnost nárok.

[17] Stěžovatelka nesouhlasí s povinností nahradit žalobci náklady řízení o kasační stížnosti v předcházejícím řízení. Nejvyšší správní soud zrušil usnesení městského soudu o odmítnutí žaloby pro jeho pochybení. Pochybení městského soudu nelze přičítat stěžovatelce, ostatně městský soud s ní v předcházejícím řízení vůbec nejednal, nevyžádal si správní spis ani její vyjádření k věci. V daném případě jsou dány důvody zvláštního zřetele hodné. Žalobce podává desítky až šikanózních žalob, a proto by měl soud rozhodnout, že se mu žádné náklady řízení nepřiznávají. Vždy je třeba posoudit, kdy jde o osobní zvědavost jednotlivce, jehož hlavní pracovní náplní je vedení soudních sporů, a kdy jde o odůvodněný zájem společnosti.

[18] Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[19] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že dožaduje-li se stěžovatelka zrušení napadeného rozsudku mj. z důvodu nepřibrání dotčeného příslušníka GIBS jako

osoby zúčastnění na řízení, je tato její argumentace v rozporu se snahou na jeho utajení, což je hlavní předmět celého sporu. Jde tedy zjevně o argumentaci účelovou.

[20] O zneužití práva, resp. zneužití pravomoci úřední osoby lze hovořit pouze na straně konkrétních úředních osob služebně činných u stěžovatelky, jichž se žádost o informace týkala. Tyto osoby ve své podstatě sofistikovaně jednaly tak, aby bylo zahlazeno a nebylo účinně vyšetřeno protiprávní jednání policistů, které bylo předmětem rozhodování Ústavního soudu v nálezu sp. zn. I. ÚS 860/15. Nejde o jediný případ (blíže srov. nález ÚS ze dne 24. 5. 2016, sp. zn. I. ÚS 1042/15).

[21] Skutečné důvody pro odmítnutí žádosti byly jiné, než nutnost chránit práva a zájmy vyjádřené v § 11 odst. 6 informačního zákona.

[22] Samotné množství vedených soudních sporů nemá dle ustálené judikatury žádnou vypovídací způsobilost a nemůže svědčit o samoúčelnosti podání (viz rozsudky NSS ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 119/2011 - 33, ze dne 24. 11. 2011, č. j. 7 As 133/2011 - 43, či ze dne 12. 4. 2012, č. j. 9 As 111/2011 - 30).

[23] Základní právo na informace je zaručeno nejen na národní úrovni, ale i na úrovni mezinárodní (čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, čl. 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických práv). Tím je dána možnost veřejnosti kontrolovat výkon veřejné moci. Povinný subjekt má rozhodovat výhradně jen na základě povahy požadované informace a není oprávněn zkoumat důvody, které k žádosti vedly.

[24] V rozsudku ze dne 10. 1. 2018, č. j. 6 As 189/2017 - 32, NSS uvedl, že *„jestliže je možné poskytovat informace o dosaženém vzdělání a odborné praxi zaměstnanců veřejné správy, a to za účelem rozpoutání veřejné diskuse coby veřejné kontroly, nelze jen na základě toho, že někdo podal žádost o informace z důvodu jím „provedené kontroly činnosti určité osoby“ dovozovat, že se jedná o zneužití práva. Pokud totiž poskytování těchto informací má vést ke kontrole činnosti orgánů veřejné moci a jejich pracovníků, nelze tento účel a cíl popřít tím, že je zneužitím práva na informace, pokud je motivací žadatele jeho názor o nekompetentnosti určité úřední osoby, což si následně hodlá ověřit právě předmětnou žádostí o informace. Jestliže by Nejvyšší správní soud akceptoval argumentaci stěžovatele, a priori by tím vyloučil žádosti o informace podané po té, co úřední osoba jednala vůči žadateli způsobem, který žadatel považoval za nesprávný či neprofesionální, čímž by vlastně vyprázdnil výše citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2015, č. j. 8 As 12/2015 - 46, jelikož akceptovatelnou žádostí by byla pouze taková, která by byla podána teprve předtím, než žadatel vstoupil do kontaktu s příslušnou osobou. Nejvyšší správní soud proto souhlasí se žalobcem, že samotná skutečnost, že žadatel o informace nesouhlasí s výsledky činnosti úřední osoby v jiné věci, nezakládá důvod pro konstatování zneužití práva v případě, kdy žadatel o takové úřední osobě žádá informace o jejím vzdělání a odborné praxi ... Nelze rovněž tvrdit, že jen samotný fakt podání žádosti o údaje určité úřední osoby dokládá, že by zde automaticky existovala snaha ovlivnit jednání takové úřední osoby, resp. ji za její předchozí jednání sankcionovat.... Žalovaný, resp. povinný subjekt však v žádném případě nebude moci žádost odmítnout za použití institutu zneužití práva jen na základě skutečnosti,*

že žalobce podal žádost o informace s ohledem na to, že nepovažuje dotčenou úřední osobu za kompetentní".

[25] V závěru vyjádření žalobce zdůrazňuje, že právo na informace je důležitým politickým právem, resp. prostředkem pro sebereflexi veřejné moci a její kontroly ze strany veřejnosti. Tuto argumentaci opírá o judikaturu Nejvyššího správního soudu, ze které obsáhle cituje. Pro žadatele má v tomto smyslu informace význam, jen je-li poskytnuta bezprostředně, nikoli po letech soudních sporů.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[26] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a za stěžovatelku jedná pověřená osoba ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s.) Na základě kasační stížnosti přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[27] Stěžovatelka se mýlí, domnívá-li se, že účastník správního řízení se automaticky a bez dalšího stává osobou zúčastněnou na řízení a soud je proto povinen s takovým účastníkem jako s osobou zúčastněnou na řízení jednat. Samotné účastenství, resp. potencialita dotčení na právech pro vznik postavení osoby zúčastněné na řízení nestačí. Postavení osoby zúčastněné na řízení ve smyslu § 34 odst. 1 s. ř. s. je možné přiznat za splnění nejen podmínky materiální, ale i podmínky formální, jak již NSS konstatoval např. v rozsudku ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009 – 190, č. 2341/2011 Sb. NSS, *„[t]eprve kumulativním splněním materiální (dotčení na právech) a formální podmínky (výslovné oznámení o uplatňování postavení osoby zúčastněné na řízení) stanovené v § 34 odst. 1 s. ř. s. se určitý subjekt stává osobou zúčastněnou na řízení.*"

[28] To, zda městský soud zatížil řízení vadou, protože v rozporu s § 34 odst. 2 s. ř. s. nevyzval dotčeného příslušníka GIBS, aby ve stanovené lhůtě oznámil, zda bude v řízení uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, nepřísluší namítat stěžovatelce. Ta je oprávněna hájit v řízení svá práva, nikoli práva jiných osob. Stejně tak je důvodem účasti osoby zúčastněné na řízení hájení vlastních práv dotčených správním rozhodnutím, nikoliv poskytnutí pomoci jedné z procesních stran. Postavení osoby zúčastněné na řízení se liší od dalšího či vedlejšího účastenství upraveného v § 92 a § 93 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném pro projednávanou věc (viz rozsudek NSS ze dne 20. 9. 2011, č. j. 2 Afs 40/2011 - 125). Stěžovatelka je oprávněna se dovolávat pouze nezákonnosti, která nastala v její právní sféře. Není oprávněna osobovat si námitky vyplývající z práv třetích osob (obdobně viz např. rozsudek ze dne 31. 1. 2008, č. j. 2 As 50/2007 - 101). Ačkoliv má soud povinnost případné osoby zúčastněné na řízení vyzvat z úřední povinnosti, jsou-li mu tyto osoby ze spisu známy, stěžovatelka soudu tuto osobu sama neoznačila, i když ji za účastníka správního řízení zjevně považovala. Soud ani žádným způsobem neupozornila na skutečnost, že dotčený pracovník hodlá jako osoba zúčastněná na řízení vystupovat.

[29] Uvedený závěr nicméně neznamená, že by osoba domáhající se postavení osoby zúčastněné na řízení zůstala po skončení řízení před městským soudem bez možnosti dosáhnout nápravy takového pochybení. Je totiž oprávněna podat kasační stížnost proti rozhodnutí městského soudu ve věci samé, v níž může namítnout vadu řízení spočívající v tom, že s ní městský soud nejednal jako s osobou zúčastněnou na řízení, přestože jí takové postavení náleželo. Vyjádření dotčeného pracovníka GIBS ze dne 3. 1. 2018, zaslané soudu stěžovatelkou jako příloha její kasační stížnosti v anonymizované podobě (podepsaný originál tohoto podání je založen v neveřejné části správního spisu), nelze dle jeho obsahu považovat ani za kasační stížnost, ani za oznámení o uplatnění práva osoby zúčastněné na řízení před Nejvyšším správním soudem.

[30] Ke zrušení rozsudku městského soudu z úřední povinnosti by soud přistoupil pouze za předpokladu, že by účastník původního správního řízení o probíhajícím soudním řízení vůbec nevěděl. Za takové situace by totiž opomenutý účastník ani práva osoby zúčastněné na řízení uplatnit objektivně nemohl. V projednávané věci dotčený pracovník o řízení před městským soudem vzhledem k okolnostem s největší pravděpodobností věděl, o řízení před Nejvyšším správním soudem věděl s určitostí. Oznámení o uplatňování svých práv svým jménem přesto neuplatnil, tj. postavení osoby zúčastněné na řízení se ve skutečnosti nedomáhal, a to v žádném z probíhajících soudních řízení.

[31] Ohledně věcného posouzení lze s argumentací stěžovatelky souhlasit potud, že informace o totožnosti osob zpravidla bezprostředně souvisejí s jejich činností, tj. i s činností orgánů činných v trestním řízení. Ne každé poskytnutí takové informace však naplní informačním zákonem stanovenou výjimkou v § 11 odst. 6, tj. ohrožení schopnosti orgánů činných v trestním řízení předcházet trestné činnosti, vyhledávat nebo odhalovat trestnou činnost nebo stíhat trestné činy.

[32] Paušalizující závěry, dle kterých § 11 odst. 6 informačního zákona v podstatě dopadá na poskytnutí osobních údajů kteréhokoli příslušníka GIBS, z dosavadní judikatury dovodit nelze. Ve věci projednávané sedmým senátem (sp. zn. 7 As 207/2015) se na rozdíl od posuzované věci jednalo o žádost o kompletní jmenný seznam všech příslušníků a zaměstnanců GIBS, tj. skutkový stav byl zcela odlišný od nyní posuzované věci. I za této situace však NSS apeloval na nezbytnost posouzení konkrétních okolností každého případu, s tím, že ani zákonem předvídaná výjimka v § 11 odst. 6 se neuplatní vždy. Soud výslovně uvedl, že tato výjimka se nemůže např. týkat příslušníků, kteří nejsou oprávněni využívat podpůrné operativní prostředky ve smyslu § 42 zákona č. 341/2011 Sb. (využití informátora či krycích prostředků sloužících k utajení identity příslušníků GIBS), resp. těch příslušníků, u kterých zveřejnění osobních údajů nemůže ohrozit vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti.

[33] Z obsahu napadeného rozhodnutí vyplývá, že stěžovatelka povinnosti přistupovat ke každému případu individuálně nedostála. V posuzované věci požadoval žalobce informaci ohledně konkrétní osoby, a to v souvislosti s jí prováděným prověřováním postupu policie v procesu vyhošťování cizince, který Ústavní soud označil za postup, kterým bylo porušeno základní právo cizince nebýt podroben ponižujícímu zacházení podle čl. 7 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

[34] Proces vyhošťování (který je v nálezu sp. zn. I. ÚS 860/15 dostupném na webových stránkách Ústavního soudu podrobně popsán), ani jeho vyšetřování, se tak s největší pravděpodobností netýkalo využití informátora či využití podpůrných operativních prostředků při odhalování trestné činnosti. Ostatně sama stěžovatelka potvrdila, že identita dotčené osoby byla známá celé řadě osob, tedy, že tato osoba ve vztahu k požadované informaci pracovala v tzv. otevřeném režimu. Na tom nic nemění ani to, že tato osoba není formálně zařazena na úseku vyšetřování, ale na úseku odhalování. Obecná argumentace ohrožením akceschopnosti GIBS hromadnými dotazy na konkrétní personální obsazení specializovaných útvarů, např. na jmenný seznam příslušníků specializovaných na problematiku odhalování drogové činnosti či na jmenný seznam příslušníků zásahové jednotky, se tak zcela míjí se skutkovým stavem v projednávané věci i s rozhodovacími důvody městského soudu.

[35] Jakkoliv působení příslušníka GIBS v tzv. otevřeném režimu samo o osobě neznamená odkrytí jeho identity, za situace kdy účastníci skončeného vyšetřování, které bylo mj. také předmětem přezkumu Ústavního soudu, tuto identitu prokazatelně znají a nemají ohledně této informace zákonem stanovenou povinnost mlčenlivosti, je skutečně stěží představitelné, že by poskytnutím stejných údajů žalobci došlo bez dalšího k ohrožení ve vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti. A právě odůvodnění vycházející z těchto konkrétních skutkových okolností v napadeném rozhodnutí chybí. Kromě obecných proklamací „ *o možném ohrožení schopnosti dotčené osoby, v roli policejního orgánu GIBS, zastírat v určitých situacích svou identitu k bezpečnostnímu sboru a tím předcházet trestné činnosti, vyhledávat nebo odhalovat trestnou činnost, neboť k plnění úkolů příslušníků GIBS disponuje oprávněními danými v §38 až 42 zákona č. 341/2011 Sb., které mu umožňují pronikat do zájmového prostředí s využitím zakrytí své příslušnosti ke GIBS*“, stěžovatelka nic konkrétního, co by odůvodňovalo uplatnění jí aplikované zákonné výjimky v posuzovaném případě, neuvedla. Jakkoliv lze souhlasit s tezí, že poskytování informací podle informačního zákona nemůže obcházet omezení vyplývající z podstaty samotného trestního řízení, není žádný racionální důvod informace o již skončeném vyšetřování neposkytnout tam, kde takové omezení shledáno nebude.

[36] Obdobně ani zcela obecné tvrzení, že vůči veřejnosti vystupuje GIBS jako jeden bezpečnostní sbor s celostátní působnosti a většina jeho příslušníků vystupuje jak v otevřeném, tak v uzavřeném řízení, nemůže samo o sobě odůvodnit neposkytnutí informací v konkrétním případě. Pokud by soud tomuto tvrzení přisvědčil, nemohly by ve své podstatě být poskytnuty osobní údaje většiny příslušníků GIBS. Odepřít poskytnutí informací o činnosti orgánů činných v trestním řízení je ale možné pouze v případě, jde-li o ohrožení konkrétně specifikované a současně prokazatelně existující.

[37] Stěžovatelka je povinna se v souladu se závazným právním názorem městského soudu v dalším řízení znovu námitkami uplatněnými v odvolání žalobce proti rozhodnutí o částečném odmítnutí informace zabývat a řádně je vypořádat. V případě, že na jejich neposkytnutí bude nadále trvat, je povinna aplikaci § 11 odst. 6 informačního zákona konkrétním a ve vztahu k posuzovanému případu individuálním způsobem odůvodnit.

[38] Soud žádné důvody zvláštního zřetele pro zrušení výroku o nákladech řízení nenalezl. Náhrada nákladů řízení přísluší úspěšné procesní straně, a to s ohledem na úspěch ve věci samé. Pokud byla žaloba původně městským soudem odmítnuta bez věcného projednání, nebylo jeho povinností stěžovatelku vyzývat k vyjádření. Ostatně stěžovatelka nemohla vědět, že žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků a v tomto důsledku došlo ke stavení lhůty pro doplnění žaloby. Jestliže byl v dalším řízení žalobce ve věci samé úspěšný, má jakožto procesně úspěšný účastník řízení právo na náhradu nákladů, které skutečně vynaložil (zde poplatek za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč), a to bez ohledu na to, že věc je z důvodu pochybení soudu projednávána opakovaně.

[39] Namítané zneužití práva zůstalo v rovině ničím nepodloženého tvrzení, přičemž nepřiznat náhradu nákladů řízení, které byly úspěšnou procesní stranou skutečně vynaloženy, pouze s odůvodněním, že tato vede příliš mnoho sporů, je v právním státě neudržitelné. Soud připomíná, že stěžovatel nebyl v projednávané věci od soudních poplatků osvobozen mj. s odůvodněním, že kromě určitého snížení finanční zátěže státu spojené s fungováním soudnictví (fiskální funkce), je základním smyslem soudních poplatků také odrazení účastníků od podávání nesmyslných či šikanózních návrhů (regulativní funkce). Na výjimečné případy, v nichž by mohlo dojít ke zkrácení práva na přístup k soudu, pamatuje § 36 odst. 3 s. ř. s. (individuální osvobození). Tyto pozitivní funkce soudních poplatků jsou u žalobce splněny, neboť ten nežádal o osvobození z důvodu svých příjmů, ale z důvodu nerovnosti stran, protože namítal, že státní orgány jsou od soudních poplatků osvobozeny. Nebyl-li tedy žalobce od povinnosti soudní poplatky hradit osvobozen a jeho žaloba byla shledána důvodnou, nelze náhradu nákladů řízení nepřiznat s tím, že žalobce zneužívá právo.

IV. Závěr a náklady řízení

[40] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[41] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterých nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v soudním řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci, který měl ve věci úspěch, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť úkony v řízení před Nejvyšším správním soudem – vyjádření k návrhu na odkladný účinek a vyjádření ke kasační stížnosti- si žalobce sepsal sám a tyto byly zaslány soudu elektronicky. Žalobci tak žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. dubna 2018

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu